

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 19 november 2021
(OR. en)

14108/21

DEVGEN 206
ACP 116
RELEX 992
SUSTDEV 159
COHAFA 84
ONU 135
CLIMA 395

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
av den:	19 november 2021
till:	Delegationerna

Föreg. dok. nr:	13440/21
-----------------	----------

Ärende:	Vattendimensionen i EU:s yttre åtgärder
	– Rådets slutsatser (19 november 2021)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om vattendimensionen i EU:s yttre åtgärder, som antogs av rådet vid dess 3828:e möte den 19 november 2021.

**Rådets slutsatser om
vattendimensionen i EU:s yttre åtgärder**

1. Rådet framhåller vattnets strategiska betydelse i synnerhet för hållbar utveckling, fattigdomsminskning, livsmedels- och nutritionstrygghet, mänsklig utveckling, klimatåtgärder, miljöskydd, bevarande av biologisk mångfald och ekosystem, humanitära insatser samt fred och stabilitet. Rådet betonar att vatten spelar en avgörande roll i miljömässiga, sociala, kulturella och ekonomiska system på global, regional och lokal nivå, samtidigt som det konstaterar att de antropogena påfrestningarna på vattenresursernas kvalitet och kvantitet har ökat i hela världen och att klimatförändringarnas konsekvenser blir synliga främst genom deras inverkan på vattnet.
2. Rådet erinrar om sina slutsatser av den 17 juni 2019, genom vilka det godkände EU:s riktlinjer om mänskliga rättigheter – säkert dricksvatten och sanitet. Rådet betonar vikten av att skydda och främja dessa rättigheter i överensstämmelse med åtagandet i Agenda 2030 för hållbar utveckling om att ”ingen får lämnas utanför”, och av att ägna särskild uppmärksamhet åt barn, personer med funktionsnedsättning och jämställdhet, samtidigt som man säkerställer att alla kvinnor och flickor kan åtnjuta rätten till säkert dricksvatten och sanitet och att deras jämbördiga, inkluderande, ändamålsenliga och meningsfulla deltagande i detta hänseende tryggas. Liksom även covid-19 har visat är det nödvändigt med sektorsövergripande samarbete mellan sektorerna vatten, sanitet och hygien samt hälso- och sjukvård för att man på ett framgångsrikt sätt ska kunna förbereda sig inför och vidta motåtgärder mot epidemier. Rådet erinrar också om sina slutsatser av den 14 juni 2021 om stärkande av Team Europes engagemang för mänsklig utveckling och betonar vikten av den heltäckande One health-modellen.

3. Rådet framhåller än en gång att tillgång till vatten, sanitet och hygien till överkomliga priser är en nödvändig förutsättning för folkhälsan och mänsklig utveckling och erinrar om att EU fortsätter att helhjärtat stödja främjandet, skyddet och förverkligandet av alla mänskliga rättigheter och ett fullständigt och effektivt genomförande av handlingsplanen från Peking och handlingsplanen från den internationella konferensen om befolkning och utveckling (ICPD) samt resultaten från konferenserna för översyn av dessa, och står fast vid sitt engagemang för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i detta sammanhang. Med detta i åtanke bekräftar EU sitt engagemang för främjandet, skyddet och förverkligandet av alla människors rätt att utöva full kontroll över och besluta fritt och ansvarsfullt i frågor som rör deras sexualitet och sexuella och reproduktiva hälsa, utan diskriminering, tvång eller våld. EU betonar vidare att alla människor måste ges tillgång till omfattande information, utbildning och hälso- och sjukvårdstjänster avseende sexuell och reproduktiv hälsa av god kvalitet och till överkomliga priser, inbegripet omfattande sexualundervisning.
4. Rådet erinrar om sina slutsatser av den 19 november 2018 om diplomati i vattenfrågor och bekräftar EU:s diplomatiska engagemang i vattenfrågor, särskilt det gränsöverskridande vattensamarbetet, som ett verktyg för fred, säkerhet och stabilitet, samtidigt som man efterlyser ett fortsatt genomförande av dessa och en ökning av synergieffekterna mellan vatten-, klimat- och energidiplomatin samt med den biologiska mångfalden och livsmedels- och nutritionstryggheten. Rådet välkomnar medlemsstaternas insatser för att stödja det gränsöverskridande vattensamarbetet i olika regionala sammanhang genom sin verksamhet på områdena vattenförvaltning och vattendiplomati.
5. Rådet betonar behovet av att ta itu med vattenfrågor som en integrerad del av konfliktförebyggande, konfliktlösning och stabiliserande insatser, bland annat genom kapacitetsuppbyggnad, särskilt i fråga om medling. Rådet understryker därför att man måste utarbeta och använda alla nödvändiga verktyg för kartläggning av vattenrisker, system för tidig varning, nödvändiga sakkunskaper samt metoder för katastrofriskreducering och katastrofriskhantering som bygger på konfliktkänsliga, jämställdhetsinriktade och människorättsbaserade strategier. Eftersom samarbetet i vattenfrågor, särskilt i ett gränsöverskridande sammanhang, ger möjlighet till fredsfrämjande åtgärder är det viktigt att ta hänsyn till vattenrelaterade risker och indikatorer i konfliktanalyser och programplanering för instabila stater och konfliktdrabbade områden samt vid utformning och inrättande av GSFP-uppdrag i konfliktområden.

6. Rådet är oroat över att mål 6 för hållbar utveckling (”säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla”) enligt den senaste lägesrapporten från FN:s samordningsmekanism för vatten- och sanitetsfrågor fortfarande inte har uppnåtts i någon större utsträckning och att målet är allvarligt underfinansierat. Rådet efterlyser därför en ytterligare förstärkning av vattendimensionen i EU:s yttre åtgärder och FN:s agendor i linje med den globala accelerationsramen för mål 6 för hållbar utveckling. På grund av sin relevans för alla mål för hållbar utveckling är frågan om vatten avgörande för ett framgångsrikt genomförande av Agenda 2030 för hållbar utveckling, liksom för andra internationella avtal och åtaganden såsom Parisavtalet om klimatförändringar, den nya agendan för städer, konventionen om biologisk mångfald, FN:s konvention för bekämpning av ökenspridning och Sendai-ramverket för katastrofriskreducering. Rådet är medvetet om den stora vikten av de verktyg som har utarbetats inom ramen för konventionen om skydd och användning av gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar (vattenkonventionen) inbegripet Uneces/WHO:s protokoll om vatten och hälsa för fastställande av nationella mål för genomförandet av vattenrelaterade mål för hållbar utveckling, och om betydelsen av dess praktiska vägledning för bedömning av situationen vad gäller rättvis tillgång till vatten och sanitet.
7. Rådet understryker behovet av att stärka multilateralismen och dialogen om vatten, med FN i centrum, bland annat genom att stödja genomförandet av den globala accelerationsramen för mål 6 för hållbar utveckling och inrättandet av ett nytt särskilt FN-sändebud för vatten. Rådet betonar vidare vikten av effektiv samordning av och samstämmighet i FN:s arbete med vattenfrågor, något som särskilt kan uppnås genom en förstärkning av FN:s samordningsmekanism för vatten- och sanitetsfrågor.

8. Rådet välkomnar FN:s vattenkonferens 2023 som ett tillfälle att mobilisera alla berörda parter och sektorer och ge ytterligare kraft åt den politiska dynamiken i vattenfrågor, varvid EU bör tala med en röst och inta en proaktiv hållning. Rådet efterlyser konkreta resultat från konferensen i syfte att påskynda uppnåendet av vattenrelaterade mål och delmål och få mål 6 för hållbar utveckling tillbaka på rätt spår. Rådet välkomnar resultaten från 2021 års högnivåmöte med ordföranden för FN:s generalförsamling i New York, stöder huvudbudskapen och rekommendationerna från 2021 års resultatinriktade vattendialoger i Bonn och ser fram emot de kommande konferenserna om vatten som ska bidra till förberedelserna inför 2023 års vattenkonferens, varvid det erinrar om att medlemsstaterna bidrar till processen genom att fungera som värd för vissa av konferenserna. På global nivå finns det ett brådskande behov av mer inkludering, konkreta åtgärder och åtaganden inom sektorsövergripande strategier för att de vattenrelaterade delmålen och målen ska kunna uppnås. Rådet anser att EU och dess medlemsstater bör utarbeta gemensamma mål och ståndpunkter inför 2023 års vattenkonferens.
9. Rådet betonar vikten av att EU och dess medlemsstater ägnar mer uppmärksamhet åt vattenfrågor i politiska dialoger, på lokal, regional och multilateral nivå, i mellanstatliga processer och i internationella forum, inbegripet sådana som rör klimatförändringar, biologisk mångfald, miljö, livsmedelssystem, energi, hälso- och sjukvård, mänsklig utveckling och hav. Rådet framhåller i detta sammanhang vikten av regelbundna dialoger med alla berörda parter, inbegripet det civila samhället, där man framför allt fokuserar på inkludering av marginaliserade och utsatta grupper och på lokalt ledda strategier samt på skydd av människorättsförsvarare, inbegripet miljöinriktade människorättsförsvarare.
10. Rådet uppmanar alla medlemmar i Team Europe att ta itu med brister inom vattensektorn, bland annat vad gäller finansiering, styrning och kapacitet, och att gemensamt dela EU-standarder, sakkunskap, erfarenheter och resurser. I detta sammanhang bekräftar rådet behovet av att påskynda forskning och innovation samt data- och kunskapsdelning, samtidigt som man stöder övergången till digitala vattenlösningar, bland annat genom insatser för kapacitetsuppbyggnad.

11. Rådet erinrar om behovet av att komma till rätta med bristerna vad gäller vattenfinansiering och välkomnar insatserna för att mobilisera innovativ och inkluderande finansiering från offentliga och privata samt internationella och inhemska källor. Rådet betonar vikten av att säkerställa att frågor som rör vatten och sanitet integreras i diskussionerna om utvecklingsfinansiering och genomförandet av Addis Abeba-handlingsplanen. Rådet stöder utvecklingen av hållbar EU-finansiering och betonar behovet av väl avvägda investeringar i vattenförvaltning, tillgång till vatten samt sanitet och hygien, både på landsbygden och i stadsområden, inbegripet som en del av hälso- och utbildningssystemen samt i humanitära sammanhang, för att förbättra vattenkvaliteten och stärka klimatesiliensen och det gränsöverskridande vattensamarbetet, med respekt för jämställdhet, mänskliga rättigheter och hållbarhetsstandarder. Rådet är medvetet om de effekter inadekvata sanitetstjänster och inadekvat avloppsvattenrening har på vattenkvaliteten, den biologiska mångfalden samt människors hälsa och värdighet. Rådet efterlyser främjandet av en effektiv och hållbar användning av vatten som en prioritering inom alla sektorer, när så är möjligt.
12. Rådet betonar vikten av vattenförvaltning och den roll som integrerad förvaltning av vattenresurser spelar som den centrala process som främjar samordnad utveckling och hållbar förvaltning av vatten, mark och relaterade resurser för att maximera den ekonomiska och sociala välfärden på ett rättvist sätt utan att äventyra hållbarheten hos livsnödvändiga ekosystem. Rådet upprepar vikten av kopplingen mellan ekosystemen för vatten, livsmedel och energi vid hanteringen av synergier och kompromisser i vattenfrågor inom ramen för EU:s yttre åtgärder.
13. Rådet framhåller betydelsen av den integrerade förvaltningen av vattenresurser för att stärka resiliensen hos samhällen med alla socioekonomiska bakgrunder och ekosystem, när det gäller att hantera naturkatastrofer och minska alla risker som följer av såväl vattenrelaterade katastrofer och extrema händelser som långsamt framskridande fenomen såsom stigning av havsnivån. Dessutom bör system och infrastrukturer inom ramen för den integrerade förvaltningen av vattenresurser, inbegripet sådana som rör vatten, sanitet och hygien, vara mer resilienta och klimatneutrala. Rådet betonar att åtgärder på vattenområdet måste integreras bättre i EU:s yttre åtgärder och finansiering när det gäller begränsning av och anpassning till klimatförändringar samt genom Sendai-ramverket för katastrofriskreducering och genom katastrofberedskap. Rådet uppmanar till en förbättrad integrering och anpassning av vattenåtgärder, inbegripet vatten, sanitet och hygien, i nationella klimatstrategier och klimatplaner inom ramen för FN:s ramkonvention om klimatförändringar och ett starkare fokus på gränsöverskridande och regionalt samarbete i vatten- och klimatfrågor.

14. Rådet betonar den viktiga roll som bevarandet och återställandet av akvatiska ekosystem, särskilt våtmarker, har för att främja mänsklig utveckling, skydda den biologiska mångfalden, minska vattenföroreningar och stärka klimatåtgärder i linje med den europeiska gröna given och Parisavtalet om klimatförändringar. Rådet understryker betydelsen av naturbaserade lösningar, integrerad förvaltning av vattenresurser, källa-till-hav-strategin och sektorsövergripande strategier, integrerad förvaltning av kustområden, principerna för en cirkulär ekonomi och strategier för grönare återuppbyggnad. Rådet konstaterar också att FN:s råd för mänskliga rättigheter den 23 mars 2021 vid antagandet av resolutionen om mänskliga rättigheter och miljö noterar rekommendationerna att alla stater bör genomföra en människorättsbaserad strategi för vattenförvaltning och att en avvägning mellan människors behov av vatten och de akvatiska ekosystemens hälsa, samtidigt som respekten för de mänskliga rättigheterna säkerställs, är en av de viktigaste utmaningarna under 2000-talet.
15. Rådet betonar att strategier som är förändringsinriktade, inkluderar personer med funktionsnedsättning och tar itu med de bakomliggande orsakerna till klyftor mellan könen är avgörande för att säkerställa att var och en drar nytta av och stärks genom tillgång till överkomliga tjänster för vatten, sanitet och hygien. Rådet efterlyser också en förbättring av analysen av och förståelsen för de könsdifferentierade effekterna av vatteninsatser för att ge underlag för jämställdhetsorienterade strategier och åtgärder.
16. Vad gäller kopplingen mellan humanitärt bistånd, utveckling och fred bekräftar rådet behovet av ökad komplementaritet mellan humanitära insatser, utvecklingsåtgärder och fredsåtgärder för att stödja säkerheten och skyddet för vattenresurser, personal inom vattensektorn – särskilt sanitetssektorn – och vatteninfrastruktur genom att förespråka efterlevnad av internationell humanitär rätt, internationell människorättslagstiftning och internationella arbetstagarrättigheter. Rådet uppmanar till att stärka skyddet för biståndsarbetare som tillhandahåller livräddande bistånd och kritisk infrastruktur mot alla typer av negativa händelser, oavsett om de är naturliga, oavsiktliga eller avsiktliga. Rådet efterlyser en förstärkning av relaterade flerpartsprocesser och analyser för att förbättra insatserna i fråga om underlag, politik och genomförande, och därigenom göra det möjligt för humanitära aktörer samt utvecklings- och fredsaktörer att samarbeta bättre på dessa områden för att ta itu med akuta behov och ingripa tidigare för att angripa de bakomliggande orsakerna och förhindra utbrott av humanitära kriser på vatten- och sanitetsområdet.

17. Rådet upprepar betydelsen av åtgärder för regional integration, uppmanar till att främja gränsöverskridande och regionalt vattensamarbete, bland annat när det gäller akviferer, som en viktig drivkraft för hållbar utveckling, grön omställning och fred, och efterlyser en förnyad samordnad satsning på vikten av anslutning till och efterlevnad av FN:s vattenkonventioner, gränsöverskridande avtal och institutionella ramar.
-